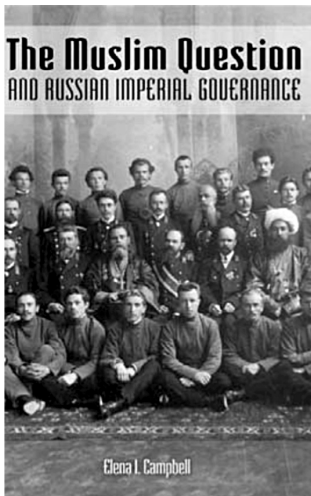

О ИДЕЈАМА И КЊИГАМА ON IDEAS AND BOOKS

МА Иван Симић, докторанд
University College, Лондон, Велика Британија

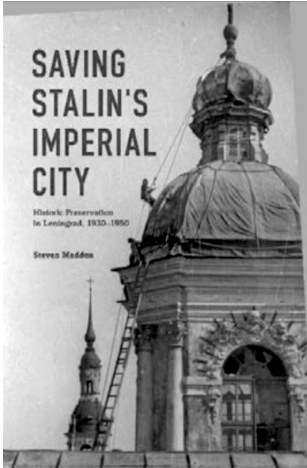
Друштвена историја у фокусу XX

Campbell, Elena I., *The Muslim Question and Russian Imperial Governance*, Bloomington: Indiana University Press, 2015, p. 320.

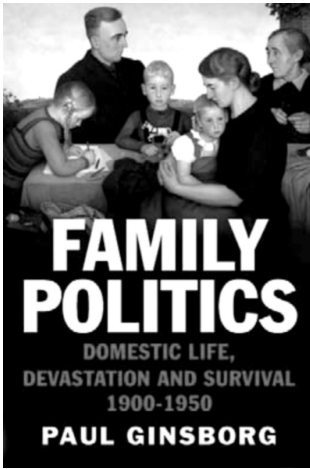
Елена Кембел у фокус своје анализе ставља политику према такозваном муслиманском питању током неколико последњих деценија царске Русије. „Муслиманско питање“ најчешће је био вишесмислен концепт, а готово увек начин да руско друштво артикулише своје страхове не само према исламу већ и према држави и себи самом. Елена Кембел деконструисала је тај појам и анализирала сложен скуп идеја, предрасуда и страхова које стоје иза њега. Од средине деветнаестог века то питање често је доминирало руском политиком и било тема многих дебата међу руским интелектуалцима, те је основно питање које ауторка поставља како је дебата о „муслиманском питању“ утицала на развој државних политика према исламу. У тој иновативној студији она разматра и како су се предложена решења мењала током времена и у каквој су корелацији са другим променама у Руском царству. Књига је подељена у два дела: први се бави настанком „муслиманског питања“ након Кримског рата, а други део посвећен је активним државним политикама према муслиманима у последњој деценији руске државе. Студија је заснована на обимним архивским истраживањима, и биће корисна како студентима који се занимају за историју националног и религијског идентитета

и начина владања тако и стручњацима за историју царске Русије.

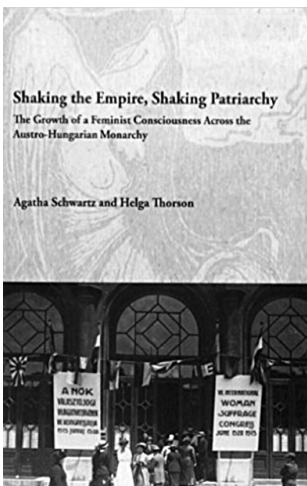
Maddox, Steven, *Saving Stalin's Imperial City: Historic Preservation in Leningrad, 1930-1950*, Bloomington: Indiana University Press, 2015, p. 296.

Ова студија бави се историјом заштите места сећања, обнове града, и политикама сећања на Други светски рат у послератном Лењинграду. Аутор праги покушаје совјетске државе да заштити сећање на лењинградска страдања у Другом светском рату, анализирајући шире проблеме стаљинистичких политика. У време када је држава уништена изашла из рата, и када су куће, болнице и школе захтевале средства за обнову, аутор проналази причу која задивљује о одвајању добара како би се заштитили споменици рата. Полазећи од теорије социолога Тонија Бенета [Tony Bennet], према којој обнова уништеног утиче на мењање историјског сећања, те да је прошлост уткана у места сећања, у садашњост која даје значење тим местима, аутор студије анализира политику сећања о сложеним односима режима у Москви и стручњацима у чијој надлежности су били споменици. На тај начин он, заправо, испитује формирање идентитета у послератном Совјетском Савезу током Стаљинове власти и бави се мобилизацијом режима, страховима и незадовољством конзервациониста. Аутор теми прилази хронолошки, од раних напора да се сачува Лењинград након револуције, до сећања на Други светски рат у контексту Хладног рата. Највише користи од ове књиге имаће студенти пост-дипломских студија и стручњаци за стаљинистички Совјетски Савез.

Ginsborg, Paul, *Family Politics: Domestic Life, Devastation and Survival, 1900-1950*, New Haven: Yale University Press, 2014, p. 544.

Пол Гинсборг привукао је велику пажњу јавности новом књигом, која прати политике према породици и породичном животу у неколико држава током кризних догађаја прве половине двадесетог века. Анализа почиње са револуционарном Русијом, затим прелази на промене у породичним односима током стварања модерне турске државе, детаљно се бави утицајем италијанског фашизма на породицу, затим проучава Шпанију и грађански рат, нацистичку Немачку и, на крају, стаљинизам и његове утицаје на совјетску породицу. Иако тако амбициозан пројекат обухвата готово пола века бурних промена, анализа је сасвим прецизна, а коришћена литература је савремена. Тако, на пример, аутор јасно уочава суптилне промене у политикама рода Совјетског Савеза тридесетих година, али их ставља у шири контекст и тренутне академске расправе о томе да ли су и колико стаљинистичке политике рода заиста корак уназад у односу на период Александре Колонтаи и раних двадесетих година. Детаљна анализа важи за све теме обрађене у књизи, што чини ово дело поузданим приручником за студенте. Поред тога, аутор је правио веште и теоријски освешћене компарације између различитих режима и њихових политика, тако да ће дело бити пригодна литература и за историчаре породице, сексуалности и рода.

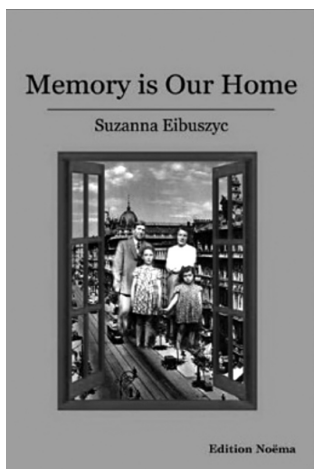
Schwartz, Agata, and Helga Thorson, *Shaking the Empire, Shaking Patriarchy: The Growth of a Feminist Consciousness across the Austro-Hungarian Monarchy*, Ariadne Press, 2014, p. 320.

Ова књига представља зборник докумената који сведоче о раном феминизму на простору Аустроугарске, од стварања двојне монархије па све до њеног краја. Тим лингвиста преводио је примарне

изворе на енглески језик, тако да књига садржи изворе из свих заједница које су чиниле монархију. Сви текстови и њихова кратка анализа сведоче о бројним активностима феминисткиња и борби за еманципацију у сложеним политичким условима, али и кретањима којима су се са лакоћом прелазиле границе етничких заједница. Већина тих извора позната је стручној јавности. Међутим, до сада су анализе тих докумената углавном биле уско националне, док се сада на једном месту могу прочитати немачки, мађарски, чешки, словачки, пољски, украјински, српски, хрватски, словеначки и италијански документи. То омогућава компарацију и испитивање како су се идеје формирале, путовале и мењале. Такође, ова студија је важна јер је до сада много више пажње придавано каснијем феминизму у периоду између два светска рата, или након Другог светског рата. Књига је нарочито погодна за студенте, те би могла наћи своје место у студијским програмима историје и студије рода

Eibuszyc, Suzanna, *Memory Is Our Home*, Columbia University Press, 2014, p. 248.

Ова књига није класична историјска студија. Она се пре може посматрати као извор који прати две генерације пољских Јевреја кроз несигурност, неприхватање од своје средине и, напослетку, страдање током и након Холокауста. Први део књиге заснива се на дневницима које је писала Рома Таласиевич Ејбушиц [Roma Talasiewicz-Eibuszyc], а превела њена кћерка Сузана Ејбушиц [Suzanna Eibuszyc], која је на основу својих сећања написала други део књиге. Стога, ово дело има два гласа која се преплићу: глас мајке и њеног непосредног искуства са предратном Пољском, и кћерке, са својим сећањима, нарочито о животу након Другог светског рата у Совјетском Савезу. Књига открива бурне промене у пољском друштву током тридесетих година и раст антисемитизма на свакодневном нивоу, од

комшије који ујутру испоручује млеко, до политичке елите. Ауторке откривају своје неуспешне покушаје да се интегришу у друштво и стални осећај неприпадања и несигурности. Књига је писана у првом лицу и биће корисна студентима основних студија савремене историје за проучавање Холокауста, али и друштвеног живота пре и након Другог светског рата у Пољској и Совјетском Савезу.

